

Rigsdagstidende.

1851. Forhandlingerne paa Folkethinget. №. 299.

Anden Sæssion.

79de Møde.

Torsdagen den 30te Januar.

(Forts.)

Grundtvig (fortsat): Endelig være det mig tilladt ved denne Leilighed at sige et Par Ord, som jeg blev forhindret fra forleden Dag ved Afslutning. Den høiarverdige Rigsdagsmand fra Falster (Monrad) dvælede med et vist Velbehag ved, hvad han forleden selv havde sagt om „Sæderne“, om vore „Sæder“, som, efter hans Formening, især skulde staae iveien for det borgerlige Ægteffabs Indførelse, eller rettere, da vi naturligviis have havt et borgerligt juridisk Ægteffab, saalange Ægteffabet har havt juridiske Rettigheder og Forpligtelser, at, hvad der ligger iveien for den borgerlige Stiftelse af Ægteffabet, var især vore „Sæder“, og disse Sæder, sagde han, vare noget ganske Andet, Høiere, Ypperligere, end hvad man kalder „Baner“. I den Henseende maa jeg først tage mig den Frihed, som lidt sproglyndig paa Modersmaalet, at erklære, at den høiarverdige Rigsdagsmand har ladet sig føre paa Glatiis af de tydske Professore, idet han antager, at vi paa Dansk skulde gjøre den samme høitidelige Forskjel mellem „Sæder“ og „Baner“, som de skarpsindige, spidsindige og haarkløvende tydske Professore gjøre mellem deres „Sitten“ og „Gewohnheiten“, da dog blot allerede vore gode gamle danske Ord „Sædvane“ og „sædvanlig“ lære os eller burde dog lære os, at paa Dansk flyder „Sæder“ og „Baner“ aldeles sammen. Dernæst saa, i Henseende til Sætningen selv, at vore Sæder eller Baner skulde gjøre Indførelsen af hvad vi have vænnet os til at kalde borgerligt Ægteffab vanskeligt og utilbørligt i Folketirken . . .

Formanden: Jeg maa dog gjøre den ærede Rigsdagsmand opmærksom paa, at Spørgs-

maalet om det borgerlige Ægteffab ikke for Diebliffet er under Forhandling; det er blot Forslaget under Nr. 46.

Grundtvig: Ja, jeg bad, om jeg maatte sige et Par Ord derom, da det netop var Noget, som den høiarverdige Rigsdagsmand begge Gange udtrykkelig har henvendt til mig; ogsaa syntes det mig at følge af, hvad vore Fædre kaldte gode Sæder, at jeg maatte give Svar paa Tiltale. (Latter.) Jeg vilde ellers blot sige, at jeg troede, at vore Sæder stod desværre mere iveien for gode og lykkelige Ægteffaber end for de borgerlige Ægteffaber, og maaskee jeg dog maa tilføie det Ord, at jeg er vis paa, at, hvad der er godt og velsignet i den gamle Sædvane, og jeg troer, der er meget Godt og Velsignet i den gamle Sædvane, at stifte Ægteffaber i, hvad vi kalde Guds Hus og for Herrens Altar, at det netop vilde komme ret for Dagen, naar det blev en fri Sag; thi, hvad en af de høitærede Ministere sagde forleden Dag, at vi nok havde istunde at gjøre Brudevielse til Privilegium for de Rene og Hellige, er langt fra at være Tilfældet; der bliver Ingen viede paa nærværende Tid, ligesaa lidt som Daab og Confirmation foretages, uden at det forlanges; vi vilde ikke Andet, end at Forlangendet skal være ærligt og frivilligt.

N. Sørensen: Det er ikke fornøyligt, at jeg har begyndt at tænke, tale, skrive og handle i Anledning af Religionen, af Troesfrihed og af Sognebaandets Løsning og Alt, hvad dertil hører; men jeg kom for mange Aar siden allerede til den Erfaring, som jeg nu ogsaa her er kommen til ved de Forhandling, som her have fundet Sted, at Den, der ikke har Frihed selv, kan ikke give den til Andre, og at, naar vi hos Folketirken, Statskirken eller hvilketsomhelst verdsligt og aande-